

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут **природничих наук**

Кафедра біології та екології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Декоративне озеленення**

Освітня програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Спеціалізація (за наявності) 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)

Галузь знань 01 Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від "13" березня 2023 р.

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 202_ р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 202_ р.

Розробники силабусу: Різничук Надія Іванівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та екології.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Декоративне озеленення
Освітня програма	Середня освіта (біологія та здоров'я людини)
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини)
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
Галузь знань	01 Освіта
Освітній рівень	(бакалавр/магістр/PhD)
Статус дисципліни	(основна/вибіркова)
Курс / семестр	2 / 1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/2891

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Мета курсу – надання студентам ґрунтовних знань у сфері науки та професійної підготовки бакалаврів щодо принципів створення, підтримання та нормування зелених насаджень в населених місцях.

Завдання курсу – підготовка студентів до застосування знань та навичок із планування необхідної кількості, розташування та формування зелених насаджень населених місць та застосування підходів до створення рослинних композицій.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати: про роль та функції зелених насаджень у населених пунктах; принципи розташування та формування зелених насаджень; нормативні документи щодо створення та підтримання зелених насаджень; підходи до створення рослинних композицій з точки зору ландшафтної архітектури.

уміти: орієнтуватись в основних підходах до проектування та створення різних видів зелених насаджень; визначати необхідні норми зелених насаджень для населених місць та їхніх районів; формувати рослинні композиції для різних садово-паркових об'єктів.

Компетентності:

ЗК 3. Здатність до комунікації у професійній діяльності державною й іноземною мовами.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність діяти на засадах поваги до прав і свобод людини із дотриманням морально-етичних норм, соціальних аспектів, інтелектуальної чесності, безпеки життєдіяльності у професійній сфері.

ЗК 7. Здатність до пошуку інформації, її інтерпретації та застосування даних у професійній діяльності.

ЗК 8. Здатність свідомо, творчо діяти в складних та непередбачуваних професійних ситуаціях, генерувати нові ідеї й нести відповідальність за ухвалені рішення.

ЗК 9. Здатність до самостійної роботи, співпраці на засадах партнерства і командної роботи.

СК 5. Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, учення і теорії біології із метою розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і їх складових.

СК 6. Здатність розуміти знання про будову, функції, життєдіяльність, класифікацію, походження, поширення, практичне значення живих організмів і біологічних систем усіх рівнів їх організації.

СК 7. Здатність розкривати сутнісні ознаки біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати біологічні задачі.

СК 8. Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження в лабораторних і природних умовах, інтерпретувати результати проведених досліджень; виготовляти колекції та гербарії.

СК 12. Здатність здійснювати збір й аналіз емпіричних даних за допомогою спеціальних методів, прийомів і засобів, ідентифікувати видове різноманіття і встановлювати його взаємозв'язки з довкіллям.

Програмні результати навчання:

ПРН02. Здатність використовувати біологічні знання для дослідження живих систем різного рівня організації.

ПРН03. Здатність визначати, систематизувати, класифікувати та описувати біологічні об'єкти за сучасними підходами та критеріями.

ПРН04. Здатність проводити експерименти з біологічними об'єктами, опрацьовувати й інтерпретувати результати, мати навички роботи із сучасним науковим обладнанням та вимірвальними приладами.

ПРН06. Здатність практично застосовувати знання з біології при зборі та формуванні колекцій, гербаріїв, виготовленні цитологічних та гістологічних препаратів тощо.

ПРН07. Здатність забезпечувати безпеку проведення біологічних досліджень в лабораторії та природних умовах.

ПРН18. Здатність володіти морально-етичними нормами поведінки, навиками спілкування у полікультурному, політичному і багатоконфесійному суспільстві.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Лекція 1. Історія розвитку декоративного	Історія декоративного садівництва різних країн світу. Декоративне садівництво в давнину. Декоративне садівництво в середні віки. Найважливіших етапів розвитку	Тести, питання

	садівництва і основи композиції	садово-паркового мистецтва в Італії, Франції, Німеччині, Голландії, Китаї, Японії. Особливості садово-паркових композицій цих країн.	
2	Лекція 2. Ємності та пристосування для створення декоративних композицій	Посуд для створення декоративних композицій. Засоби та пристосування при створенні декоративних композицій.	Тести, питання
3	Лекція 3. Система зелених насаджень	Зелені насадження загального призначення. Насадження обмеженого користування. Зелені насадження особистого користування. Насадження спеціального призначення.	Тести, питання
4	Лекція 4. Технології створення зелених насаджень	Проектування зелених насаджень. Закладка садово-паркових насаджень.	Тести, питання
5	Лекція 5. Догляд за насадженнями різних типів	Декоративні насадження як об'єкт охорони природи. Обробіток ґрунту. Технологічні прийоми догляду за насадженнями. Система удобрення декоративних насаджень.	Тести, питання
6	Лекція 6. Основні види зелених насаджень. Композиційні елементи садовопаркових об'єктів.	Квітники та їх класифікація. Газони. Їх види та облаштування. Типи насаджень дерев і кущів.	Тести, питання
7	Практична робота 1. Побудова кольорового кола-моделі для підбору кольорових поєднань. Контрастні кольорові поєднання.	Навчальна мета: Запам'ятати, які кольори утворюють контрастні, гармонійні, дисгармонійні, нюансні поєднання Навчальне завдання: Побудувати кольорове коло. Замалювати контрастні, гармонійні, дисгармонійні, нюансні поєднання кольорів у вигляді двокольорових кол.	Питання, тести

	Гармонійні та дисгармонійні кольорові поєднання. Гармонійні поєднання нюансів.		
8	Практична робота 2. Вдалі та невдалі композиційні поєднання кольорів. Червоний. Оранжевий. Жовтий. Зелений.	Навчальна мета: Запам'ятати вдалі та невдалі кольорові поєднання певних кольорів Навчальне завдання: замалювати сприятливі та несприятливі кольорові поєднання вищевказаних кольорів у вигляді двокольорових кол.	Питання, тести
9	Практична робота 3. Вдалі та невдалі композиційні поєднання кольорів. Синій. Фіолетовий (ліловий). Коричневий. Білий. Сірий та сріблястий. Чорний.	Навчальна мета: Запам'ятати вдалі та невдалі кольорові поєднання певних кольорів Навчальне завдання: замалювати сприятливі та несприятливі кольорові поєднання вищевказаних кольорів у вигляді двокольорових кол.	Питання, тести
10	Практична робота 4. Розрахунок довжини та крутизни сходів по заданих висотних відмітках.	Навчальна мета: Навчитися по формулах розрахувати довжину та крутизну сходів з урахуванням оптимальної зручності пересування сходами Навчальне завдання: Розрахувати за допомогою формул формат сходів на крутому схилі (500), на пологому схилі (250)	Питання, тести
11	Практична робота 5 Розробка ескізів малих форм утилітарного	Навчальна мета: навчити студентів складати ескізи малих архітектурних форм Навчальне завдання: Розробити олівцеві ескізи на аркуші А4 однієї 2 15 з запропонованих малих архітектурних форм.	Питання, тести

	призначення: пергол, трельяжів, альтанок, навісів, малих паркових павільйонів.	Виконати креслення у відповідному масштабі.	
12	Практична робота 6. Знайомство з сучасним асортиментом малих архітектурних форм і садових аксесуарів (Екскурсія).	Навчальна мета і завдання: Ознайомитися з сучасним асортиментом ландшафтних світильників, джерелами світла, декоративною садовою керамікою, типовими формами трельяжів, пергол, альтанок, огорож, лав, садовими аксесуарами, обладнанням для штучних водойм та ін. у будівельних супермаркетах «Нова лінія», «Епіцентр» 6 7	Питання, тести
13	Практична робота 7. Проектування штучної водойми.	Навчальна мета: навчити студентів складати ескізи штучних водойм з проектуванням рельєфу дна, оформлення берегової лінії, підбором декоративних рослин Навчальне завдання: Розробити ескіз штучної водойми на аркуші А4 одного з представлених видів у певному масштабі з підбором декоративної рослинності, МАФ тощо. Креслення поперечного розрізу виконати у відповідному масштабі	Питання, тести
14	Практична робота 8. Штучні форми дерев у декоративному садівництві	Сучасні підходи до формування декоративного саду. Основні види крон декоративного саду та основні принципи їх формування.	Тести, питання
15	Практична робота 9. Декоративний і фруктовий сад	Декоративний і фруктовий сади та основні їх функції. Основні елементи декоративного і фруктового саду. Основні принципи оформлення декоративного і фруктового саду. Види садових композицій і їх призначення.	Тести, питання

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів

Лекція	+
Практичне заняття	90
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	+
Залік	100
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		17
Лекції	+		+		+		+		+		+							+
Практичні з-тя		10	10	10		10		10	10	10	10							90
Самостійна р-та											10							10
Індивідуальні завдання																		+
Екзамен/Залік																		100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, кабінет екологічного коворкінгу, електронний фліпчарт, комп'ютери та інше
Література: - Riznychuk, N., Melnychenko, G., Mylenka, M., Prokopiv, N. Pollen Monitoring in the City of Ivano-Frankivsk, Western Ukraine. <i>Acta Agrobotanica</i>, 2020, 73(4), pp. 1–9, 7341 Scopus - Різничук Н.І. Життєздатність локальних популяцій <i>Polygonatum odoratum</i> (L.) All. в екотопах Передкарпаття. Екологічні засади збалансованого регіонального розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 10-11 травня 2016 р.: зб. наук. праць. – Івано-Франківськ, 2016.– С. 260–262. - Riznychuk N.I. Special features of the dimensional structure and life strategy of coenopopulations of <i>Polygonatum multiflorum</i> L. (All.) in the biotops of Precarpathians (Western Ukraine). <i>Austrian Journal of Technical and Natural Sciences</i>, «East West» Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH. Vienna. №3-4, 2017 – P. 3–6. - Різничук Н.І. Особливості реалізації життєвої стратегії <i>Polygonatum multiflorum</i> L. (All.) у Передкарпатті. <i>Prospects for the Development of</i>	

- natural sciences in eu countries and Ukraine. Wloclawek, Republic of Poland, December 21-22, 2018.
5. Різничук Н.І. Особливості реалізації життєвої стратегії *Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce у Передкарпатті. Матеріали III-го всеукраїнського пленера з питань природничих наук 20-22 червня 2019 р. м. Одеса, Україна. с. 54-58
  6. Веркалець А.В., Бабак О.В. Галич Р.І. Едафо-кліматична характеристика біотопів Передкарпаття за участі ценопопуляцій видів роду *Polygonatum* Mill. Матеріали міжнародної конференції молодих учених Актуальні проблеми ботаніки та екології. Харків 6 – 9 вересня 2019 року с.41
  7. Миленька М.М. Віталітетна структура ценопопуляцій видів роду *Polygonatum* Mill. у Передкарпатті. Науково-практичний журнал «Екологічні науки» Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління Міністерства екології та природних ресурсів України С.152-156.
  8. Миленька М.М., Гнезділова В.І., Соловей Р.С. Види роду *Polygonatum* Mill. у Передкарпатті. Івано-Франківськ, 2018. ISBN 978-966-2343-56-4 Монографія.
  9. Кучерявий В.П. Історія ландшафтної архітектури. - К.: Видавництво Новий світ, 2018 – 702 с.
  10. Балабак А. Ф., Пиж'янова А. А., Дмитрієв В.І. Чорниця високоросла (*Vaccinium corymbosum* L.): біологічні особливості, інтродукція, сорти, технологія розмноження і виробництва. — К.: КТ «Забеліна–Фільковська Т.С. і компанія Київська нотна фабрика», 2017. — 288 с.
  11. Балабак А.Ф., Поліщук В.В., Балабак О.А. Лимон (*Citrus limon* L.) у декоративній культурі: біологічні особливості, інтродукція, сорти, технологія розмноження і виробництва. Монографія / За ред. доктора с.-г. наук, професора А.Ф. Балабака. Умань, 2021. 318 с.
  12. Алексеєнко М.В. Ландшафтна архітектура. Курс лекцій - Іллінецький державний аграрний коледж – Іллінці, 2016 – 62 с.
  13. Сурган О. В., Мельник Т. І., Мельник А. В. Озеленення населених місць: Конспект лекцій / Суми, 2020 рік, 90 ст.
  14. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць / В.П. Кучерявий. — Львів: Світ, 2005. — 456 с.
  15. Державні будівельні норми. Вулиці та дороги населених пунктів. Київ. Мінрегіон України, 2018. 55 с.
  16. Зібцева О. В. Озеленення забудованих територій малих міст у контексті дотримання державних будівельних норм. Науковий вісник НЛТУ України. 2018, т. 28, № 10. С. 28–31.
  17. Антонєць М.О., Антонєць О.А. Впровадження дидактичних принципів у навчальну дисципліну «Квітникарство та декоративне садівництво» /

Охорона біорізноманіття та історико-культурної спадщини у ботанічних садах та дендропарках: матеріали Міжнар. наук конф. (28-30 вересня 2021 р., Умань) Присвячено 225-річчю заснування Національного дендрологічного парку «Софіївка». Умань, 2021. С.4-10.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра біології та екології, вул. Галицька, 201, кабінет екологічного коворкінгу 520, +38-0342-596164, https://kbe.pnu.edu.ua/ , kbe@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Різничук Надія Іванівна Заморський Олександр Олександрович – к.с-г.н., доцент Уманського національного університету садівництва)
Контактна інформація викладача	nadiia.riznychuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність 	жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	відпрацювання до початку наступного заняття
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	вказати причину
Невідповідна поведінка під час заняття	не допускається
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи

Викладач

Різничук Н.І.